Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

19. září 2024*

„Kasační opravný prostředek – Institucionální právo – Jednotný status poslance Evropského parlamentu – Poslanci Evropského parlamentu zvolení v italských okrscích – Přijetí rozhodnutí o důchodech italskou Poslaneckou sněmovnou – Změna výše důchodů italských národních poslanců – Odpovídající změna výše důchodů některých bývalých poslanců Evropského parlamentu zvolených v Itálii provedená Evropským parlamentem – Nahrazení rozhodnutí Parlamentu – Trvání právního zájmu na řízení o zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie“

Ve věci C-725/20 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek podaný na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie dne 28. prosince 2020,

Maria Teresa Coppo Gavazzi, s bydlištěm v Miláně (Itálie),

Cristiana Muscardini, s bydlištěm v Miláně,

Luigi Vinci, s bydlištěm v Miláně,

Agostino Mantovani, s bydlištěm v Brescia (Itálie),

Anna Catasta, s bydlištěm v Miláně,

Vanda Novati, s bydlištěm ve Varese (Itálie),

Francesco Enrico Speroni, s bydlištěm v Busto Arsizio (Itálie),

Maria Di Meo, s bydlištěm v Cellole (Itálie),

Giuseppe Di Lello Finuoli, s bydlištěm v Palermu (Itálie),

Raffaele Lombardo, s bydlištěm v Katánii (Itálie),

Olivier Dupuis, s bydlištěm v Saint-Gilles (Belgie),

Leda Frittelli, s bydlištěm ve Frosinone (Itálie),

Livio Filippi, s bydlištěm v Carpi (Itálie),

* Jednací jazyk: italština.

Vincenzo Viola, s bydlištěm v Palermu,

Antonio Mussa, s bydlištěm v Turínu (Itálie),

Mauro Nobilia, s bydlištěm v Římě (Itálie),

Clara di Prinzio, jako dědička po Sergiovi Camillovi Segremu, s bydlištěm v Římě,

Stefano De Luca, s bydlištěm v Palermu,

Riccardo Ventre, s bydlištěm ve Formicola (Itálie),

Mirella Musoni, s bydlištěm v Římě,

Francesco Iacono, s bydlištěm ve Forio (Itálie),

Vito Bonsignore, s bydlištěm v Turínu,

Claudio Azzolini, s bydlištěm v Neapoli (Itálie),

Vincenzo Aita, s bydlištěm v Campagna (Itálie),

Mario Mantovani, s bydlištěm v Arconate (Itálie),

Vincenzo Mattina, s bydlištěm v Buonabitacolo (Itálie),

Romano Maria La Russa, s bydlištěm v Miláně,

Giorgio Carollo, s bydlištěm v Torri di Quartesolo (Itálie),

Fiammetta Cucurnia, jako dědička po Giuliettovi Chiesovi, s bydlištěm v Římě,

Roberto Costanzo, s bydlištěm v Benevento (Itálie),

Giorgio Gallenzi, jako dědic po Giuliovi Cesarovi Gallenzim, s bydlištěm v Římě,

Vitaliano Gemelli, s bydlištěm v Římě,

Pasqualina Napoletano, s bydlištěm v Anzio (Itálie),

Ida Panusa, s bydlištěm v Latina (Itálie),

zástupce: M. Merola, avvocato,

navrhovatelé,

další účastník řízení:

Evropský parlament, zástupci: S. Alves a S. Seyr, jako zmocněnkyně,

žalovaný v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení: C. Lycourgos, předseda senátu, O. Spineanu-Matei, J.-C. Bonichot, S. Rodin (zpravodaj) a L. S. Rossi, soudci,

generální advokátka: J. Kokott,

za soudní kancelář: A. Calot Escobar, vedoucí,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 11. ledna 2024,

vydává tento

Rozsudek

1 Svým kasačním opravným prostředkem se Maria Teresa Coppo Gavazzi, Cristiana Muscardini, Luigi Vinci, Agostino Mantovani, Anna Catasta, Vanda Novati, Francesco Enrico Speroni, Maria Di Meo, Giuseppe Di Lello Finuoli, Raffaele Lombardo, Olivier Dupuis, Leda Frittelli, Livio Filippi, Vincenzo Viola, Antonio Mussa, Mauro Nobilia, Clara di Prinzio, jako dědička po Sergiovi Camillovi Segremu, Stefano De Luca, Riccardo Ventre, Mirella Musoni, Francesco Iacono, Vito Bonsignore, Claudio Azzolini, Vincenzo Aita, Mario Mantovani, Vincenzo Mattina, Romano Maria La Russa, Giorgio Carollo, Fiammetta Cucurnia, jako dědička po Giuliettovi Chiesovi, Roberto Costanzo, Giorgio Gallenzi, jako dědic po Giuliovi Cesarovi Gallenzim, Vitaliano Gemelli, Pasqualina Napoletano a Ida Panusa domáhají zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 15. října 2020, Coppo Gavazzi a další v. Parlament (T-389/19 až T-394/19, T-397/19, T-398/19, T-403/19, T-404/19, T-406/19, T-407/19, T-409/19 až T-414/19, T-416/19 až T-418/19, T-420/19 až T-422/19, T-425/19 až T-427/19, T-429/19 až T-432/19, T-435/19, T-436/19, T-438/19 až T-442/19, T-444/19 až T-446/19, T-448/19, T-450/19 až T-454/19, T-463/19 a T-465/19, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2020:494), kterým Tribunál zamítl jejich žaloby znějící na zrušení oznámení ze dne 11. dubna 2019 vyhotovených pro každého z navrhovatelů Evropským parlamentem (dále jen společně „sporná rozhodnutí“) a týkající se úpravy výše důchodů, které navrhovatelé pobírají, v návaznosti na nabytí účinnosti dne 1. ledna 2019 rozhodnutí Ufficio di Presidenza della Camera dei deputati (úřad předsednictva Poslanecké sněmovny, Itálie) č. 14/2018 ze dne 12. července 2018 (dále jen „rozhodnutí č. 14/2018“).

I. Právní rámec

A. Unijní právo

1. Jednací řád Parlamentu

2 Článek 25 jednacího řádu Evropského parlamentu, ve znění použitelném během osmého volebního období (2014-2019) (dále jen „jednací řád Parlamentu“), nadepsaný „Povinnosti předsednictva“, v odstavci 3 stanovil:

„Předsednictvo přijímá finanční, organizační a administrativní rozhodnutí ve věcech týkajících se poslanců na návrh generálního tajemníka nebo politické skupiny.“

3 Toto ustanovení jednacího řádu Parlamentu zůstalo totožné ve znění použitelném během devátého volebního období (2019-2024).

2. Pravidla NPP

4 Článek 1 přílohy III pravidel pro poskytování náhrad a příspěvků poslancům Evropského parlamentu, ve znění platném do 14. července 2009 (dále jen „pravidla NPP“), stanovil:

„1. Všichni poslanci Evropského parlamentu mají nárok na starobní důchod.

2. Do zavedení důchodového pojištění Společenství pro všechny poslance Evropského parlamentu a za předpokladu, že v rámci vnitrostátního systému není poskytován žádný důchod nebo že se výše nebo podmínky tohoto důchodu neshodují s výší nebo podmínkami vztahujícími se na poslance národního parlamentu členského státu, v němž byl poslanec zvolen, je poslanci na jeho žádost vyplácen z rozpočtu Evropské unie (oddíl Parlament) prozatímní důchod.“

5 Článek 2 přílohy III pravidel NPP stanovil:

„1. Výše a podmínky tohoto důchodu se musí shodovat s výší a podmínkami důchodu poslanců dolní komory parlamentu členského státu, v němž byl poslanec Evropského parlamentu zvolen.

2. Poslanec požívající výhod podle čl. 1 odst. 2 je jako účastník tohoto systému povinen zaplatit do rozpočtu Evropské unie částku vypočtenou tak, aby se shodovala s celkovým příspěvkem, který platí poslanec dolní komory parlamentu členského státu, v němž byl dotyčný zvolen, podle vnitrostátních právních předpisů.“

6 Článek 3 odst. 1 a 2 přílohy III pravidel NPP zněl takto:

„1. Žádost o zařazení do tohoto prozatímního systému důchodového pojištění se podávají do dvanácti měsíců od začátku funkčního období poslance.

Po uplynutí této lhůty nabývá členství v systému důchodového pojištění účinnosti počínaje prvním dnem měsíce, ve kterém byla žádost doručena.

2. Žádosti o výplatu důchodu musí být podány do šesti měsíců od vzniku nároku.

Po uplynutí této lhůty je důchod vyplácen počínaje prvním dnem měsíce, ve kterém byla žádost doručena.“

3. Statut poslanců

7 Článek 25 odst. 1 a 2 rozhodnutí Evropského parlamentu 2005/684/ES, Euratom ze dne 28. září 2005 o přijetí statutu poslanců Evropského parlamentu (Úř. věst. 2005, L 262, s. 1, dále jen „statut poslanců“), které vstoupilo v platnost dne 14. července 2009, zní takto:

„1. Poslanci, kteří byli členy Parlamentu již před nabytím účinnosti tohoto statutu a byli znovu zvoleni, se mohou rozhodnout pro uplatňování dosavadního národního systému po celou dobu své činnosti, pokud jde o odměnu, odchodné a dávky pozůstalým.

2. Tyto platby jsou hrazeny z rozpočtu daného členského státu.“

8 Článek 28 odst. 1 statutu poslanců stanoví:

„Nárok na starobní důchod, který v okamžiku nabytí účinnosti tohoto statutu poslanec získal podle vnitrostátních právních předpisů, zůstává zachován v plném rozsahu.“

4. Prováděcí opatření

9 Bod 7 odůvodnění rozhodnutí předsednictva Evropského parlamentu 2009/C 159/01 ze dne 19. května a 9. července 2008, kterým se stanoví prováděcí opatření ke statutu poslanců Evropského parlamentu (Úř. věst. 2009, C 159, s. 1), ve znění rozhodnutí předsednictva Evropského parlamentu 2010/C 340/06 ze dne 13. prosince 2010 (Úř. věst. 2010, C 340, s. 6) (dále jen „prováděcí opatření“), uvádí:

„Je třeba […] prostřednictvím přechodných ustanovení zajistit, aby osoby, které využívají určité služby poskytované na základě pravidel pro poskytování náhrad a příspěvků, mohly tyto služby využívat i po zrušení těchto pravidel v souladu se zásadou [ochrany] legitimního očekávání. Je také nutné zaručit zachování nároků na důchod nabytých na základě pravidel pro poskytování náhrad a příspěvků před vstupem statutu [poslanců] v platnost.“

10 Článek 49 odst. 1 prováděcích opatření stanoví:

„Poslanci, kteří vykonávali mandát po dobu alespoň jednoho celého roku, mají po skončení mandátu nárok na doživotní starobní důchod, který se vyplácí od prvního dne měsíce následujícího po měsíci, kdy dosáhnou věku 63 let.

Bývalý poslanec nebo jeho právní zástupce podá žádost o vyplácení starobního důchodu do šesti měsíců od vzniku nároku, s výjimkou případů vyšší moci. Po uplynutí této lhůty vzniká nárok na starobní důchod prvním dnem měsíce, ve kterém byla žádost doručena.“

11 Podle článku 73 prováděcích opatření vstoupila prováděcí opatření v platnost ve stejný den jako statut poslanců, tedy dne 14. července 2009.

12 Článek 74 prováděcích opatření stanoví, že s výhradou přechodných ustanovení uvedených v hlavě IV, mezi něž patří článek 75 těchto prováděcích opatření, se pravidla NPP ruší dnem vstupu statutu poslanců v platnost.

13 Článek 75 prováděcích opatření zní takto:

„1. Pozůstalostní důchod, invalidní důchod, zvýšení invalidního důchodu kvůli vyživovaným dětem a starobní důchod poskytované v souladu s přílohami I, II a III pravidel [NPP] budou podle těchto příloh nadále vypláceny osobám, které byly jejich příjemci před vstupem statutu [poslanců] v platnost.

Pokud bývalý poslanec, který pobíral invalidní důchod, zemře po 14. červenci 2009, bude pozůstalostní důchod vyplácen jeho pozůstalému manželovi/pozůstalé manželce, stálému partnerovi bez manželského svazku nebo vyživovaným dětem za podmínek stanovených v příloze I pravidel [NPP].

2. Nárok na starobní důchod nabytý před vstupem statutu [poslanců] v platnost podle výše uvedené přílohy III zůstává zachován. Osobám, které získaly nárok v tomto důchodovém systému, se poskytuje důchod vypočtený na základě jejich nároků nabytých podle výše uvedené přílohy III, pokud splňují podmínky k tomu stanovené právními předpisy dotčeného členského státu a pokud předložily žádost podle čl. 3 odst. 2 výše uvedené přílohy III.“

B. Italské právo

14 Článek 1 odst. 1 až 3 rozhodnutí č. 14/2018 zní takto:

„1. Od 1. ledna 2019 se výše přímých a pozůstalostních doživotních příspěvků a poměrné části přímých a pozůstalostních doživotních příspěvků v rámci důchodového zabezpečení, na které byly nároky získány na základě právní úpravy platné ke dni 31. prosince 2011, vypočítává podle nových pravidel stanovených tímto rozhodnutím.

2. Nový výpočet podle předchozího odstavce se provádí vynásobením výše individuálního příspěvku konverzním koeficientem vztahujícím se k věku poslance ke dni, kdy poslanec získal nárok na doživotní příspěvek nebo na poměrnou dávku v rámci důchodového zabezpečení.

3. Použijí se konverzní koeficienty uvedené v tabulce 1, která tvoří přílohu tohoto rozhodnutí.“

II. Skutečnosti předcházející sporu

15 Skutečnosti předcházející sporu jsou uvedeny v bodech 14 až 23 napadeného rozsudku. Pro účely tohoto kasačního opravného prostředku je lze shrnout následovně.

16 Každý z navrhovatelů je buď bývalým členem Evropského parlamentu zvoleným v Itálii, nebo právním nástupcem takového bývalého poslance Evropského parlamentu, který pobírá starobní nebo pozůstalostní důchod (dále jen „důchod“).

17 Doplněním komentáře do důchodových výměrů za leden 2019 informoval Parlament navrhovatele o tom, že výše jejich důchodů může být změněna na základě rozhodnutí č. 14/2018 a tento nový výpočet může případně vést k vymáhání bezdůvodně vyplacených částek.

18 Od 1. ledna 2019 snížil Parlament na základě tohoto rozhodnutí podle čl. 2 odst. 1 přílohy III pravidel NPP výši důchodu navrhovatelů.

19 Nedatovaným oznámením vedoucího oddělení „Odměňování a sociální nároky poslanců“ generálního ředitelství (GŘ) Evropského parlamentu pro finance (dále jen „vedoucí oddělení“), jež bylo přiloženo k důchodovým výměrům navrhovatelů za únor 2019, Parlament nejprve upozornil navrhovatele na to, že jeho právní služba potvrdila automatickou použitelnost rozhodnutí č. 14/2018 na jejich situaci svým stanoviskem č. SJ-0836/18 ze dne 11. ledna 2019 (dále jen „stanovisko právní služby“). Dále, jakmile Parlament obdrží nezbytné informace od Camera dei deputati (Poslanecká sněmovna, Itálie), oznámí navrhovatelům novou výši jejich důchodů a přistoupí k vymáhání případného rozdílu v následujících dvanácti měsících. Konečně informoval navrhovatele, že konečná výše jejich důchodu bude stanovena formálním aktem, proti kterému bude možné podat stížnost nebo žalobu na neplatnost.

20 Spornými rozhodnutími vedoucí oddělení zaprvé informoval navrhovatele, že výše jejich důchodu bude upravena podle čl. 2 odst. 1 přílohy III pravidel NPP v rozsahu odpovídajícím snížení obdobných důchodů vyplácených v Itálii Poslaneckou sněmovnou bývalým národním poslancům na základě rozhodnutí č. 14/2018. Zadruhé výše důchodů navrhovatelů bude upravena od dubna 2019 se zpětnou účinností k 1. lednu 2019 na základě návrhů na stanovení nových částek důchodů, které jsou přílohou těchto rozhodnutí. Zatřetí sporná rozhodnutí poskytla navrhovatelům lhůtu 30 dnů od jejich obdržení k předložení připomínek. V případě nepředložení těchto připomínek budou účinky těchto rozhodnutí považovány za konečné a povedou zejména k vymáhání bezdůvodně obdržených částek za leden až březen 2019.

21 Vzhledem k tomu, že žádný z navrhovatelů tohoto kasačního opravného prostředku takové připomínky nepředložil, účinky sporných rozhodnutí se vůči nim staly po uplynutí této lhůty konečnými.

III. Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

22 Návrhy došlými kanceláři Tribunálu dne 27. června (věci T-389/19 až T-393/19), dne 28. června (věci T-397/19, T-407/19, T-409/19 až T-411/19, T-413/19, T-414/19, T-416/19 a T-417/19), dne 1. července (věci T-436/19, T-439/19 až T-442/19 a T-445/19), dne 2. července (věci T-421/19, T-422/19, T-426/19 a T-429/19 až T-431/19) a dne 3. července (věci T-418/19, T-420/19, T-448/19 a T-450/19 až T-453/19) podali navrhovatelé žaloby znějící na zrušení sporných rozhodnutí.

23 Na podporu žaloby vznesli navrhovatelé čtyři žalobní důvody. První žalobní důvod vycházel z nedostatku pravomoci vedoucího oddělení k přijetí sporných rozhodnutí, jakož i z porušení povinnosti odůvodnit tato rozhodnutí. Druhý žalobní důvod vycházel z nedostatku právního základu a nesprávného použití článku 75 prováděcích opatření. Třetí žalobní důvod vycházel z nesprávného právního posouzení týkajícího se kvalifikace rozhodnutí č. 14/2018 a z nesprávného použití čl. 75 odst. 2 prováděcích opatření. Čtvrtým žalobním důvodem se navrhovatelé dovolávali porušení zásad právní jistoty, ochrany legitimního očekávání, proporcionality a rovnosti, jakož i porušení práva na vlastnictví.

24 Napadeným rozsudkem Tribunál odmítl žalobu ve věci T-453/19 jako nepřípustnou a odmítl všechny žalobní důvody v ostatních věcech, a tedy žaloby v těchto věcech zamítl.

IV. Řízení před Soudním dvorem a návrhová žádání účastníků řízení

25 Navrhovatelé navrhují, aby Soudní dvůr:

– napadený rozsudek zrušil;

– vrátil věc Panusa v. Parlament (T-453/19) Tribunálu;

– zrušil sporná rozhodnutí týkající se ostatních navrhovatelů a

– uložil Parlamentu náhradu nákladů řízení o kasačním opravném prostředku a řízení před Tribunálem.

26 Parlament navrhuje, aby Soudní dvůr:

– zamítl kasační opravný prostředek a

– uložil navrhovatelům náhradu nákladů řízení o kasačním opravném prostředku a řízení před Tribunálem.

27 Dne 12. ledna 2022 předložil Enrico Falqui v rámci řízení ve věci C-391/21 P, která se jej týká, kanceláři Soudního dvora kopii rozsudku Consiglio di giurisdizione della Camera dei deputati (Rada pro soudnictví Poslanecké sněmovny, Itálie) č. 4/2021 ze dne 23. prosince 2021 (dále jen „rozsudek č. 4/2021“), kterým bylo zrušeno rozhodnutí č. 14/2018. Tento dokument nebyl v této fázi založen do spisu.

28 Dne 9. března 2022 předložili navrhovatelé ve věci Santini a další v. Parlament (C-198/21 P) tentýž rozsudek kanceláři Soudního dvora.

29 V projednávané věci, jakož i ve věcech Falqui v. Parlament (C-391/21 P) a Santini a další v. Parlament (C-198/21 P) předala soudní kancelář účastníkům řízení v těchto věcech organizační opatření, o němž rozhodli soudce zpravodaj a generální advokátka na základě článku 62 jednacího řádu Soudního dvora, podle něhož byli účastníci řízení požádáni, aby předložili všechny dokumenty, které mohou mít vliv na předmět věci, která se jich týká, a zejména rozsudek č. 4/2021.

30 Dne 25. března 2022 předložili navrhovatelé v projednávané věci několik dokumentů, včetně rozsudku č. 4/2021. Dne 29. března 2022 předložil také Parlament několik dokumentů, včetně rozsudku č. 4/2021 a dokumentu nazvaného „Nová pravidla pro výpočet důchodů přijatá italskou Poslaneckou sněmovnou“. Tento orgán rovněž informoval Soudní dvůr, že po obdržení dodatečných vysvětlení, která si vyžádal od Poslanecké sněmovny ohledně konkrétního použití těchto pravidel, provede nový výpočet důchodů navrhovatelů a zašle jim nový návrh rozhodnutí o stanovení jejich nároků na důchod, k němuž budou mít možnost předložit připomínky před přijetím konečného rozhodnutí.

31 Ve dnech 14. října a 29. listopadu 2022 předložil Parlament kanceláři Soudního dvora konečná rozhodnutí, kterými byla stanovena nová výše důchodů, jež mají být vypláceny navrhovatelům od listopadu 2022, spolu s dlužnými nedoplatky (dále jen „nová rozhodnutí Parlamentu“).

32 Rozhodnutím ze dne 25. října 2022 vyzval předseda Soudního dvora účastníky řízení, aby upřesnili, zda se domnívají, že nová rozhodnutí Parlamentu nahradila sporná rozhodnutí *ex tunc* a po přijetí těchto nových rozhodnutí zůstal předmět sporu kasačního opravného prostředku zachován.

33 Dne 29. listopadu 2022 Parlament upřesnil, že má za to, že nová rozhodnutí Parlamentu nahradila sporná rozhodnutí s účinky *ex tunc*, ale že předmět sporu kasačního opravného prostředku zůstal zachován. Je totiž v zájmu účastníků řízení a řádného výkonu spravedlnosti, aby Soudní dvůr rozhodl o opodstatněnosti kasačního opravného prostředku za účelem vyjasnění otázky, zda je napadený rozsudek stižen nesprávným právním posouzením a zda Parlament může na základě čl. 2 odst. 1 přílohy III pravidel NPP přepočítat důchody navrhovatelů v případě změny použitelné vnitrostátní právní úpravy.

34 Dopisem došlým dne 30. listopadu 2022 navrhovatelé uvedli, že nová rozhodnutí Parlamentu považují za pouhou změnu sporných rozhodnutí.

35 Pro účely tohoto nového výpočtu totiž Parlament setrval na odkazu na vnitrostátní pravidla bez ohledu na jejich obsah, když na základě svého výkladu článku 75 prováděcích opatření ve spojení s čl. 2 odst. 1 přílohy III pravidel NPP (dále jen „vnitřní pravidla Parlamentu“) automaticky uplatnil vnitrostátní rozhodnutí.

36 Navrhovatelé na základě toho dospěli k závěru, že nová rozhodnutí Parlamentu zůstala ve své podstatě totožná, přinejmenším do značné míry, se spornými rozhodnutími. Kromě toho přijetí nových rozhodnutí Parlamentu vede k pokračujícímu porušování zásady právní jistoty, zásady ochrany legitimního očekávání a nabytých práv, jakož i zásady proporcionality, jak byly uplatněny před Tribunálem a ve fázi projednávaného kasačního opravného prostředku. Jinými slovy, ačkoli u některých navrhovatelů došlo v důsledku nových rozhodnutí Parlamentu k obnovení výše jejich důchodu ve výši, kterou pobírali před vstupem sporných rozhodnutí v platnost, nic to nemění na tom, že nesprávné právní posouzení, kterého se dopustil Parlament, přetrvává, a to v podobě neprovedení šetření a nesprávného použití obecných zásad unijního práva, což v některých případech vede k přetrvávání protiprávního snížení těchto částek.

37 Kromě toho mají navrhovatelé za to, že nová rozhodnutí Parlamentu nemohou nahradit *ex tunc* sporná rozhodnutí, s výjimkou výše důchodů použitelné od 1. ledna 2019. Nové výpočty byly nadále prováděny na protiprávním základě. Konečně navrhovatelé tvrdí, že vedoucí oddělení neměl pravomoc k přijetí nových rozhodnutí Parlamentu, jelikož nebyl orgánem příslušným k přijímání aktů, které jdou nad rámec běžné správy.

V. Ke kasačnímu opravnému prostředku

38 Na podporu svého kasačního opravného prostředku předkládají navrhovatelé tři důvody kasačního opravného prostředku, jejichž cílem je v podstatě zpochybnit potvrzení opodstatněnosti výkladu vnitřních pravidel Parlamentu Tribunálem, který vedl tento orgán k použití rozhodnutí č. 14/2018 za účelem úpravy výše jejich důchodu. První část prvního důvodu kasačního opravného prostředku vychází z nesprávného výkladu článku 75 prováděcích opatření a druhá část z porušení zásad právní jistoty a ochrany legitimního očekávání, jakož i práva na vlastnictví zakotveného v článku 17 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“). První část druhého důvodu kasačního opravného prostředku vychází z nesprávného výkladu článků 74 a 75 prováděcích opatření v tom smyslu, že ustanovení přílohy III pravidel

NPP mohla představovat právní základ sporných rozhodnutí, druhá část z porušení čl. 25 odst. 3 jednacího řádu Parlamentu Tribunálem tím, že neprávem rozhodl, že vedoucí oddělení má pravomoc k přijetí těchto rozhodnutí, a třetí část z porušení článku 296 SFEU tím, že Tribunál neprávem rozhodl, že uvedená rozhodnutí jsou právně dostačujícím způsobem odůvodněna. Třetí důvod kasačního opravného prostředku se týká pouze I. Panusy a vychází z nesprávného právního posouzení, kterého se podle navrhovatelů Tribunál dopustil při posouzení jejího právního zájmu na podání žaloby.

A. Úvodní poznámky týkající se trvání právního zájmu navrhovatelů na řízení

39 Z bodu 31 tohoto rozsudku vyplývá, že cílem nových rozhodnutí Parlamentu přijatých v průběhu řízení před Soudním dvorem je stanovit novou výši důchodů vyplácených navrhovatelům od listopadu 2022, spolu s dlužnými nedoplatky.

40 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora musí předmět sporu, jakož i právní zájem na řízení přetrvat až do vydání soudního rozhodnutí, neboť jinak nebude vydáno rozhodnutí ve věci samé, což předpokládá, že kasační opravný prostředek může ve výsledku přinést prospěch účastníku řízení, který jej podal (rozsudek ze dne 4. září 2018, ClientEarth v. Komise, C-57/16 P, EU:C:2018:660, bod 43 a citovaná judikatura).

41 Právní zájem navrhovatele na řízení však nemusí v důsledku skutečnosti, že navrhovatelem napadený akt přestal v průběhu řízení vyvolávat účinky, nutně zaniknout (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 28. května 2013, Abdulrahim v. Rada a Komise, C-239/12 P, EU:C:2013:331, bod 62).

42 Za určitých okolností může mít navrhovatel nadále právní zájem na zrušení aktu zrušeného jeho autorem v průběhu řízení, aby autora napadeného aktu přiměl k tomu, že v budoucnu provede odpovídající změny a zabrání tak nebezpečí, že se protiprávnost, kterou je tento akt údajně postižen, v budoucnu zopakuje (rozsudek ze dne 6. září 2018, Bank Mellat v. Rada, C-430/16 P, EU:C:2018:668, bod 64 a citovaná judikatura).

43 V projednávané věci z odpovědi Parlamentu ze dne 29. listopadu 2022, shrnuté v bodě 33 tohoto rozsudku, jednoznačně vyplývá, že tento orgán si přeje i v budoucnu přepočítat důchody bývalých poslanců Evropského parlamentu v případě změny vnitrostátní právní úpravy uvedené v čl. 2 odst. 1 přílohy III pravidel NPP (dále jen „dynamický režim“).

44 Přestože Parlament nahradil sporná rozhodnutí novými rozhodnutími, zůstává skutečností, že všechna tato rozhodnutí jsou založena na výkladu vnitřních pravidel Parlamentu, podle něhož je Parlament povinen uplatňovat dynamický režim na bývalé poslance Evropského parlamentu pobírající starobní důchod a na osoby pobírající pozůstalostní důchod, které, jako navrhovatelé, spadají do působnosti příloh pravidel NPP (dále jen „dotyční bývalí poslanci Evropského parlamentu“).

45 Navrhovatelé přitom v rámci projednávaného kasačního opravného prostředku zpochybňují právě tento výklad. Z toho vyplývá, že bez ohledu na nahrazení sporných rozhodnutí *ex tunc* mají navrhovatelé i nadále právní zájem na konstatování, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když potvrdil opodstatněnost tohoto výkladu, který mohl Parlament uplatnit při přijímání rozhodnutí podobných sporným rozhodnutím nebo novým rozhodnutím Parlamentu v budoucnu, takže existuje nejen riziko opakování údajné protiprávnosti ve smyslu judikatury

uvedené v bodě 42 tohoto rozsudku, ale rovněž riziko, že se Tribunál v případě žaloby na neplatnost proti takovým podobným rozhodnutím znovu dopustí údajných nesprávných právních posouzení, která jej vedla k potvrzení opodstatněnosti uvedeného výkladu.

46 Z nových rozhodnutí mimoto vyplývá, že Parlament je i nadále toho názoru, že vedoucí oddělení je oprávněn přijímat rozhodnutí o změně výše důchodů v případě změny ve vnitrostátní právní úpravě a tato rozhodnutí nemusí obsahovat odůvodnění týkající se jejich souladu s unijním právem.

47 Z toho vyplývá, že je třeba učinit závěr, že navrhovatelé mají nadále právní zájem na řízení před Soudním dvorem v rozsahu, v němž projednávaný kasační opravný prostředek směřuje proti odůvodnění napadeného rozsudku, které je nezbytnou oporou závěrů Tribunálu, podle nichž z vnitřních pravidel Parlamentu vyplývá, že zaprvé Parlament je povinen uplatnit dynamický režim na dotyčné bývalé poslance Evropského parlamentu, zadruhé vedoucí oddělení má pravomoc k přijetí rozhodnutí o změně výše důchodů těchto bývalých poslanců a zatřetí Parlament není povinen v těchto rozhodnutích uvádět důvody pro jejich soulad s unijním právem.

B. K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku

1. Argumentace účastníků řízení

48 První důvod kasačního opravného prostředku má dvě části.

49 V první části navrhovatelé vytýkají Tribunálu, že v bodech 142 až 145, 147 a 156, 159, 160 a 162 napadeného rozsudku konstatoval, že sporná rozhodnutí neporušila nabyté nároky navrhovatelů na pobírání důchodu, když vycházel zejména z nesprávného rozlišení mezi snížením výše důchodu a porušením těchto nabytých nároků.

50 Takový závěr vyžaduje upřesnit okolnosti, za kterých snížení výše důchodu náležejícího bývalým poslancům Evropského parlamentu podle unijního práva neporušuje nabytý nárok na jeho pobírání. V opačném případě je tento závěr svévolný v tom, že Tribunál neověřil, zda tomu tak bylo, či nikoli s ohledem na konkrétní situace, a dále neodkázal na objektivní, předem stanovená a nediskriminační kritéria, která by umožnila určit, v jakých situacích snížení je porušen nárok bývalých poslanců Evropského parlamentu na důchod.

51 Mimoto Tribunál nerozlišoval mezi odstavci 1 a 2 článku 75 prováděcích opatření. Naproti tomu odmítl tezi o definitivním stanovení důchodové dávky získané v době zrušení pravidel NPP, a to jak pro situace uvedené v čl. 75 odst. 1 prováděcích opatření, tak pro situace uvedené v čl. 75 odst. 2 těchto prováděcích opatření.

52 Podle navrhovatelů vzniká nárok bývalého poslance Evropského parlamentu na důchod v okamžiku, kdy přestane vykonávat svůj mandát, za podmínky, že přispíval po dobu nejméně pěti let. Aby tento nárok vznikl, musí dotyčná osoba dosáhnout důchodového věku stanoveného právními předpisy členského státu, v němž byla zvolena, a žádost o výplatu důchodu musí být podána v souladu s čl. 3 odst. 2 přílohy III pravidel NPP. Porušení nároků na důchod vyplývající ze sporných rozhodnutí, která údajně porušila vymahatelné nároky, se tak týkalo obou situací uvedených v článku 75 prováděcích opatření, a zejména situace uvedené v odstavci 1 tohoto článku.

53 V projednávaném případě sporná rozhodnutí změnila nejen výši důchodu navrhovatelů, ale rovněž metodu výpočtu této částky. Metoda výpočtu založená na příjmech během doby mandátu dotyčného poslance Evropského parlamentu byla totiž nahrazena se zpětnou účinností metodou založenou na příspěvcích, které poslanec zaplatil. Nový výpočet výše důchodu navrhovatelů se netýkal částek dlužných od vstupu rozhodnutí č. 14/2018 v platnost, nýbrž *ab initio*, a sice důchodu, který náležel dotyčnému bývalému poslanci Evropského parlamentu zvolenému v Itálii od okamžiku, kdy odešel do důchodu. Mimoto byl nový výpočet proveden tak, jako by všichni bývalí poslanci Evropského parlamentu během svého mandátu platili příspěvky na základě stejné sazby stanovené rozhodnutím č. 14/2018, čímž byli navrhovatelé, kteří platili příspěvky vyšší, než byla tato sazba, penalizováni.

54 Podpůrně, a sice za předpokladu, že se uplatní rozlišení mezi nárokem na důchod a nárokem na důchodovou dávku, navrhovatelé tvrdí, že z článku 75 prováděcích opatření vyplývá, že mají nejen nárok na důchod, ale i nárok na pobírání fixní částky důchodu odpovídající částce, kterou mohli očekávat v době, kdy se rozhodli přispívat do důchodového systému stanoveného pravidly NPP, nebo přinejmenším od vstupu statutu poslanců v platnost, na rozdíl od toho, co Tribunál konstatoval v bodě 143 napadeného rozsudku.

55 Sporná rozhodnutí způsobují nerovnováhu v neprospěch navrhovatelů, neboť zaplacené příspěvky neměly v té době žádný vliv na získání nároku na důchod. Tato nerovnováha je o to zjevnější v případě navrhovatelů, kteří vzhledem k tomu, že vykonali pouze část celého mandátu poslance Evropského parlamentu, protože jej zkrátili nebo jej začali vykonávat v průběhu volebního období, zaplatili dodatečné příspěvky, aby pokryli i roky, během kterých neplatili příspěvky, a mohli tak uplatnit nárok na důchod na základě pravidel NPP.

56 V rámci druhé části prvního důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelé tvrdí, že odmítnutí jejich argumentů vycházejících z porušení zásad právní jistoty a ochrany legitimního očekávání, jakož i práva na vlastnictví zakotveného v článku 17 Listiny v bodech 204, 211 a 236 napadeného rozsudku spočívá na úvaze, která je v rozporu s těmito obecnými zásadami unijního práva a tímto základním právem zakotveným Listinou.

57 Zaprvé stanovení důchodových nároků na základě nových pravidel porušuje zásadu právní jistoty, která v souladu se samotným účelem článku 28 statutu poslanců a článku 75 prováděcích opatření brání zásahu do nabytých nároků.

58 Zadruhé takový výpočet porušuje zásadu ochrany legitimního očekávání, jelikož tato zásada neumožňuje měnit pravidla pro výpočet důchodu, se kterými navrhovatelé dobrovolně souhlasili.

59 Kromě toho Tribunál v bodě 202 napadeného rozsudku nezohlednil skutečnost, že Parlament informoval navrhovatele o možném uplatnění rozhodnutí č. 14/2018 na ně až v lednu 2019, tedy po datu, ke kterému se mělo uplatnit snížení výše jejich důchodu způsobené tímto rozhodnutím, a sice od 1. ledna 2019.

60 Zatřetí navrhovatelé tvrdí, že Tribunál porušil právo na vlastnictví zakotvené v článku 17 Listiny.

61 Zaprvé Tribunál v bodě 222 napadeného rozsudku rozlišil mezi porušením nároku na důchod a pouhou úpravou výše důchodu. Tribunál však neuvedl, kde se nachází hranice, za kterou změna výše důchodu již nerespektuje podstatu práva na vlastnictví a vede k porušení nároku na důchod jako takového.

62 Zadruhé Tribunál v bodě 228 napadeného rozsudku na základě obsahu rozhodnutí č. 14/2018 nesprávně konstatoval, že snížení výše důchodů navrhovatelů mělo za cíl přizpůsobit výši důchodů vyplácených všem bývalým poslancům Evropského parlamentu metodě výpočtu na základě příspěvků.

63 Podle navrhovatelů se tyto úvahy Tribunálu pohybují v kruhu. Opírají se totiž o ustanovení italského práva, a nikoli o cíl obecného zájmu uznaný unijním právním řádem. Tribunálu přitom příslušelo přezkoumat, zda Parlament řádně ověřil, zda je úprava důchodu bývalých poslanců Evropského parlamentu zvolených v Itálii, zejména s ohledem na cíl obecného zájmu uznaný unijním právním řádem, v souladu s unijním právem.

64 Mimoto uvedené úvahy zkreslily metodu výpočtu výše důchodů stanovenou rozhodnutím č. 14/2018, kterou nelze považovat za založenou na příspěvcích, jelikož se neopírá o individuálně určenou sazbu příspěvků zaplacených do rozpočtu Unie, nýbrž o stejnou sazbu pro všechny dotyčné bývalé poslance Evropského parlamentu. Bývalý poslanec Evropského parlamentu, který během svého mandátu platil příspěvky vypočtené podle sazby vyšší, než je tato stejná sazba, tak ztratil výhodu z části příspěvků přesahující uvedenou sazbu. Metoda výpočtu výše důchodů zavedená rozhodnutím č. 14/2018 tedy prokazuje nejen porušení práva na vlastnictví, ale rovněž zásady proporcionality v rozsahu, v němž vychází ze sazby příspěvků, která není individualizovaná.

65 Toto porušení zásady proporcionality je ve vztahu k uvedenému odůvodnění o to zjevnější, vezme-li se v úvahu, že příspěvkový důchodový systém byl v Itálii poprvé zaveden dne 1. ledna 1996 a od 1. ledna 2012 byl rozšířen na většinu pracovníků. Naproti tomu sporná rozhodnutí ukládají příspěvkový systém navrhovatelům za období placení příspěvků před rokem 1995, kdy tento příspěvkový systém v Itálii neexistoval.

66 Parlament tvrdí, že první důvod kasačního opravného prostředku musí být zčásti odmítnut jako nepřípustný a zčásti zamítnut jako neopodstatněný.

2. Závěry Soudního dvora

a) Úvodní poznámky

67 V první části prvního důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelé s odvoláním na článek 75 prováděcích opatření tvrdí, že dynamický režim zasahuje do nabytých nároků na pobírání důchodu.

68 Takovou výtkou tedy navrhovatelé v podstatě zpochybňují opodstatněnost výkladu vnitřních pravidel Parlamentu, podle kterého je Parlament povinen na dotyčné bývalé poslance Evropského parlamentu uplatnit dynamický režim.

69 Totéž platí pro druhou část tohoto důvodu kasačního opravného prostředku v rozsahu, v němž v této části navrhovatelé tvrdí, že použití nových pravidel pro výpočet výše jejich důchodu není v souladu se zásadou právní jistoty, jelikož tato nová pravidla porušují nabyté nároky na pobírání důchodu, ani se zásadou ochrany legitimního očekávání, jelikož ta brání jakémukoli snížení výše důchodu, jejíž pobírání navrhovatelé očekávali, když dobrovolně vstoupili do důchodového systému zavedeného článkem 2 odst. 1 přílohy III pravidel NPP.

70 Naproti tomu v rozsahu, v němž navrhovatelé v této druhé části vytýkají Tribunálu, že nezohlednil skutečnost, že je Parlament informoval o možném uplatnění rozhodnutí č. 14/2018 opožděně, nekritizují odůvodnění napadeného rozsudku, které je nezbytnou oporou jednoho ze závěrů Tribunálu uvedených v bodě 47 tohoto rozsudku. Tento argument se totiž týká zvláštní okolnosti týkající se přijetí sporných rozhodnutí.

71 Pokud jde stále o uvedenou druhou část v rozsahu, v němž v této části navrhovatelé Tribunálu vytýkají, že posoudil soulad sporných rozhodnutí s právem na vlastnictví zakotveným Listinou nikoli s ohledem na cíl uznaný unijním právem, nýbrž s ohledem na cíl sledovaný rozhodnutím č. 14/2018, napadají v podstatě soulad výkladu vnitřních pravidel Parlamentu, podle kterého je tento orgán povinen uplatnit dynamický režim na dotyčné bývalé poslance Evropského parlamentu, s unijním právem.

72 Naproti tomu navrhovatelé nezpochybňují opodstatněnost výkladu vnitřních pravidel Parlamentu, když Tribunálu zaprvé vytýkají, že neupřesnil hranici, za kterou změna výše důchodu již nerespektuje podstatu práva na vlastnictví a vede k porušení nároku na důchod jako takového, a zadruhé že zkreslil metodu výpočtu důchodů stanovenou rozhodnutím č. 14/2018. Vzhledem k tomu, že takovými argumenty navrhovatelé nekritizují odůvodnění napadeného rozsudku, které je nezbytnou oporou jednoho ze závěrů Tribunálu uvedených v bodě 47 tohoto rozsudku, není třeba se jimi zabývat.

73 Totéž platí pro argumentaci vycházející z porušení zásady proporcionality, kterou navrhovatelé tvrdí, že rozhodnutí č. 14/2018 není v souladu s touto zásadou z důvodu metody výpočtu důchodů stanovené tímto rozhodnutím, a dále z důvodu historického kontextu, do něhož je uvedené rozhodnutí zasazeno.

b) K věci samé

1) K tvrzenému porušení vnitřních pravidel Parlamentu

74 Navrhovatelé Tribunálu v podstatě vytýkají, že v bodě 163 napadeného rozsudku na základě důvodů uvedených v bodech 142 až 145, 147 a 156, 159, 160 a 162 tohoto rozsudku rozhodl, že Parlament mohl platně vycházet ze svých vnitřních pravidel za účelem použití dynamického režimu na dotyčné bývalé poslance Evropského parlamentu.

75 Nejprve je třeba podotknout, že podle čl. 2 odst. 1 přílohy III pravidel NPP „[v]ýše a podmínky tohoto důchodu se musí shodovat s výší a podmínkami důchodu poslanců dolní komory parlamentu členského státu, v němž byl poslanec Evropského parlamentu zvolen“.

76 Jak v podstatě uvedl Tribunál v bodě 139 napadeného rozsudku, ze slov „[v]ýše a podmínky tohoto důchodu se musí shodovat“ vyplývá, že Parlament je povinen uplatnit na dotyčné bývalé poslance Evropského parlamentu taková pravidla pro výpočet důchodů, jaká se uplatňují na poslance parlamentu členského státu, v němž byli tito bývalí poslanci Evropského parlamentu zvoleni. Jinými slovy, tento orgán je povinen uplatnit dynamický režim na dotyčné bývalé poslance Evropského parlamentu.

77 Tento výklad článku 2 odst. 1 přílohy III pravidel NPP je v souladu s cílem, který toto ustanovení sleduje, jak vyplývá z čl. 1 odst. 2 této přílohy.

78 Posledně uvedené ustanovení totiž stanoví, že důchod uvedený v čl. 2 odst. 1 zmíněné přílohy mohou pobírat pouze bývalí poslanci Evropského parlamentu, ve vztahu k nimž důchodový systém členského státu, ve kterém byli zvoleni, nestanoví důchod, nebo pokud se výše nebo způsob výpočtu důchodu, na který mají nárok, neshodují s výší nebo způsobem výpočtu vztahujícím se na poslance národního parlamentu.

79 Cílem článku 2 odst. 1 přílohy III pravidel NPP je tedy především umožnit bývalým poslancům Evropského parlamentu, kteří se nacházejí v situaci uvedené v čl. 1 odst. 2 této přílohy, aby s nimi bylo zacházeno stejně jako s poslanci Evropského parlamentu, jejichž vnitrostátní důchodový systém stanovil nárok na důchod, jehož výše nebo způsob výpočtu se shodovaly s výší nebo způsobem výpočtu vztahujícím se na poslance jejich národního parlamentu.

80 Výklad tohoto ustanovení v tom smyslu, že ukládá Parlamentu, aby na dotyčné bývalé poslance Evropského parlamentu použil dynamický režim, tak má za následek, že se na ně, stejně jako na ostatní bývalé poslance Evropského parlamentu, vztahují změny pravidel pro výpočet výše důchodů poslanců jejich národního parlamentu.

81 Tento režim založený na příloze III pravidel NPP byl na základě článku 75 prováděcích opatření zachován po vstupu statutu poslanců v platnost, zejména pokud jde o starobní důchody bývalých poslanců Evropského parlamentu.

82 Článek 74 prováděcích opatření zajisté stanoví, že se pravidla NPP ruší dnem vstupu statutu poslanců v platnost. V tomto ohledu Tribunál v bodě 153 napadeného rozsudku správně uvedl, že statut poslanců a prováděcí opatření zavedly dva po sobě následující důchodové systémy, které zahrnují dva druhy důchodových nároků, a sice zaprvé nároky na důchod nabyté do 14. července 2009, tj. data vstupu uvedeného statutu v platnost na základě vnitřních pravidel Parlamentu, a zadruhé nároky na starobní důchod nabyté od tohoto data na základě článku 49 prováděcích opatření.

83 Jak však výslovně uvádí článek 74 prováděcích opatření, toto zrušení pravidel NPP podléhá přechodným ustanovením obsaženým v hlavě IV těchto opatření. Mezi tato přechodná ustanovení patří článek 75 uvedených opatření.

84 Jak Tribunál konstatoval v bodech 145 a 153 napadeného rozsudku, čl. 75 odst. 1 prováděcích opatření se uplatňuje na bývalé poslance Evropského parlamentu, včetně některých navrhovatelů, kteří do unijního rozpočtu platili příspěvky na základě čl. 2 odst. 2 přílohy III pravidel NPP a začali pobírat důchod na základě této přílohy před vstupem statutu poslanců v platnost, zatímco čl. 75 odst. 2 prováděcích opatření se uplatňuje na bývalé poslance Evropského parlamentu, včetně ostatních navrhovatelů, kteří sice také platili tyto příspěvky, ale ke dni vstupu statutu poslanců v platnost ještě nezačali pobírat starobní důchod.

85 Podle čl. 75 odst. 1 prováděcích opatření se totiž důchody přiznané na základě přílohy III pravidel NPP nadále vyplácejí podle této přílohy osobám, které tyto dávky pobíraly přede dnem vstupu statutu poslanců v platnost.

86 Jak Tribunál právem uvedl v bodě 140 napadeného rozsudku, ze znění tohoto ustanovení, konkrétně z kogentní povahy formulace „budou podle [přílohy III pravidel NPP] nadále vypláceny“, jakož i z použití oznamovacího způsobu [budoucího] času v této formulaci, je třeba vyvodit, že dynamický režim zůstává použitelný na dotyčné bývalé poslance Evropského parlamentu po vstupu statutu poslanců v platnost.

87 Kromě toho z první věty článku 75 odst. 2 prováděcích opatření vyplývá, že „[n]árok na starobní důchod nabytý před vstupem statutu [poslanců] v platnost podle […] přílohy III [pravidel NPP] zůstává zachován“ a z druhé věty tohoto ustanovení vyplývá, že „[o]sobám, které získaly nárok [podle přílohy III pravidel NPP], se poskytuje důchod vypočtený na základě jejich nároků nabytých podle [této přílohy], pokud splňují podmínky k tomu stanovené právními předpisy dotčeného členského státu a pokud předložily žádost podle čl. 3 odst. 2 výše uvedené přílohy III“.

88 Vzhledem k tomu, že čl. 75 odst. 2 druhá věta prováděcích opatření stanoví podmínky, které musí splňovat bývalí poslanci Evropského parlamentu, aby mohli pobírat důchod vypočtený na základě jejich nároků nabytých podle přílohy III pravidel NPP, toto ustanovení se nepoužije na bývalé poslance Evropského parlamentu, kteří začali pobírat důchod na základě této přílohy před vstupem statutu poslanců v platnost.

89 Kromě toho jelikož druhá věta čl. 75 odst. 2 prováděcích opatření stanoví, že dotyční bývalí poslanci Evropského parlamentu pobírají starobní důchod podle přílohy III pravidel NPP na základě nabytých nároků, pojem „nabytý nárok na starobní důchod“ ve smyslu tohoto článku 75 odst. 2 musí být chápán, jak Tribunál právem zdůraznil v bodech 143 a 151 napadeného rozsudku, tak, že se týká nároků na důchod vyplývajících z příspěvků placených individuálně každým z dotyčných bývalých poslanců Evropského parlamentu, které představují základ pro výpočet starobního důchodu, který se jim vyplácí na základě článku 2 odst. 1 přílohy III pravidel NPP. Tento pojem tedy nelze chápat v tom smyslu, že by odkazoval na údajný nárok na pobírání fixní a neměnné částky důchodu vypočtené na základě vnitrostátních pravidel platných v době vstupu statutu poslanců v platnost nebo v okamžiku zařazení do systému zavedeného tímto ustanovením.

90 Na rozdíl od toho, co tvrdí navrhovatelé, se tedy Tribunál nedopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 142 napadeného rozsudku rozhodl, že snížení výše důchodu dotyčných bývalých poslanců Evropského parlamentu nezasahuje do jejich „nabytého nároku na starobní důchod“ ve smyslu vnitřních pravidel Parlamentu, jelikož tato pravidla jim zaručují pouze právo na to, aby výše jejich důchodu byla určena v souladu s dynamickým režimem.

91 Jak ze znění, tak z kontextu a účelu vnitřních pravidel Parlamentu tedy vyplývá, že se Tribunál v bodě 163 napadeného rozsudku nedopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že Parlament mohl platně vycházet ze svých vnitřních pravidel za účelem použití dynamického režimu na dotyčné bývalé poslance Evropského parlamentu.

2) K tvrzenému porušení zásad ochrany legitimního očekávání a právní jistoty, jakož i práva na vlastnictví zakotveného v článku 17 Listiny

92 Navrhovatelé tvrdí, že výklad vnitřních pravidel Parlamentu podaný Tribunálem je v rozporu se zásadami ochrany legitimního očekávání a právní jistoty, jakož i s právem na vlastnictví zakotveným v článku 17 Listiny.

93 Podle obecné interpretační zásady musí být předpis unijního práva vykládán v co největším možném rozsahu způsobem, který nezpochybní jeho platnost, a v souladu s veškerým primárním právem, zejména s ustanoveními Listiny. Je-li tedy možný více než jeden výklad znění předpisu sekundárního unijního práva, je třeba dát přednost výkladu, v rámci něhož je ustanovení v souladu s primárním právem, před výkladem, který vede ke zjištění, že ustanovení je s primárním právem neslučitelné (rozsudek ze dne 21. června 2022, Ligue des droits humains, C-817/19, EU:C:2022:491, bod 86 a citovaná judikatura).

94 Pokud jde nejprve o zásadu ochrany legitimního očekávání, navrhovatelé tvrdí, že skutečnost, že se dobrovolně stali členy důchodového systému zavedeného čl. 2 odst. 1 přílohy III pravidel NPP, jim na základě této zásady zaručuje, že výše jejich důchodu bude vypočtena podle pravidel platných v okamžiku jejich zařazení do tohoto systému.

95 Podle judikatury Soudního dvora se nikdo nemůže účinně dovolávat porušení uvedené zásady, pokud mu správa neposkytla konkrétní ujištění. Možnost dovolávat se zásady ochrany legitimního očekávání má každá osoba, u které orgán vyvolal podložené naděje. Ujištění způsobilá vzbudit takovéto naděje jsou tvořena přesnými, nepodmíněnými a shodujícími se informacemi z oprávněných a spolehlivých zdrojů bez ohledu na formu, v jaké jsou tyto informace sděleny (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. ledna 2019, Deza v. ECHA, C-419/17 P, EU:C:2019:52, body 69 a 70 a citovaná judikatura).

96 Je-li naproti tomu opatrná a obezřetná osoba s to předvídat přijetí unijního opatření, které se může nepříznivě dotknout jejích zájmů, nemůže se dovolávat zásady ochrany legitimního očekávání, pokud je toto opatření přijato (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 23. ledna 2019, Deza v. ECHA, C-419/17 P, EU:C:2019:52, bod 71 a citovaná judikatura).

97 Skutečnost, že se bývalý poslanec Evropského parlamentu dobrovolně stal členem důchodového systému zavedeného článkem 2 odst. 1 přílohy III pravidel NPP, mu však v okamžiku jeho zařazení do tohoto systému nezaložila nárok na pobírání předvídatelné, fixní a neměnné částky starobního důchodu. Jak totiž Tribunál právem rozhodl v bodech 208 a 209 napadeného rozsudku, které navrhovatelé v rámci svého kasačního opravného prostředku nekritizovali, jediným přesným a nepodmíněným ujištěním, které mohl Parlament poskytnout, bylo ujištění, že dotyční bývalí poslanci Evropského parlamentu budou na základě svých vnitřních pravidel pobírat starobní důchod, jehož výše a podmínky se shodují s výší a podmínkami vztahujícími se na poslance parlamentu členského státu, ve kterém byli zvoleni, v souladu s dynamickým režimem.

98 Z toho vyplývá, že výklad vnitřních pravidel Parlamentu, podle kterého je Parlament povinen tento režim uplatňovat, je v souladu se zásadou ochrany legitimního očekávání.

99 Pokud jde dále o právo na vlastnictví, navrhovatelé tvrdí, že se Tribunál v bodě 228 napadeného rozsudku dopustil nesprávného právního posouzení, když zkoumal soulad sporných rozhodnutí s právem na vlastnictví s ohledem na cíl rozhodnutí č. 14/2018, a nikoli na cíl uznaný unijním právem.

100 Je třeba připomenout, že Tribunál v bodě 219 napadeného rozsudku rozhodl, že i když sporná rozhodnutí nevedou k prostému upření důchodů navrhovatelů, nic to nemění na tom, že snižují jejich výši, čímž omezují jejich právo na vlastnictví.

101 Následně Tribunál v bodech 220 až 235 napadeného rozsudku zkoumal, zda toto omezení splňuje požadavky čl. 52 odst. 1 Listiny připomenuté v bodě 213 tohoto rozsudku. V tomto ohledu Tribunál v bodě 227 uvedeného rozsudku rozhodl, že posouzení cíle obecného zájmu sledovaného spornými rozhodnutími nelze provést bez ohledu na cíle, které vedly k přijetí rozhodnutí č. 14/2018. Tribunál po přezkumu souladu těchto rozhodnutí s právem na vlastnictví, který provedl v bodech 228 až 234 téhož rozsudku s přihlédnutím k těmto cílům, v těchto mezích v bodě 236 tohoto rozsudku rozhodl, že výtka vycházející z porušení práva na vlastnictví musí být zamítnuta.

102 Podle judikatury Soudního dvora musí být rozsah tohoto práva s ohledem na čl. 52 odst. 3 Listiny vymezen s přihlédnutím k článku 1 dodatkového protokolu č. 1 k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Paříži dne 20. března 1952, který zakotvuje uvedené právo (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. června 2017, Florescu a další, C-258/14, EU:C:2017:448, bod 49).

103 Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva vyplývá, že nároky vyplývající z placení příspěvků do systému sociálního zabezpečení představují pro účely tohoto článku 1 majetková práva (rozsudek ze dne 13. června 2017, Florescu a další, C-258/14, EU:C:2017:448, bod 50).

104 Mimoto snížení výše starobního důchodu, které může mít vliv na kvalitu života dotyčné osoby, představuje omezení jejího práva na vlastnictví (v tomto smyslu viz rozsudek ESLP ze dne 1. září 2015, Da Silva Carvalho Rico v. Portugalsko, CE:ECHR:2015:0901DEC001334114, § 33).

105 Vzhledem k tomu, že výklad vnitřních pravidel Parlamentu, podle kterého je Parlament povinen uplatnit dynamický režim na dotyčné bývalé poslance Evropského parlamentu, může vést k takovému snížení výše důchodu, může tento výklad vést k omezení práva na vlastnictví zakotveného v článku 17 Listiny.

106 Právo na vlastnictví přitom není právem absolutním, a jeho výkon tedy může být předmětem omezení zejména za předpokladu, že jsou odůvodněna cíli obecného zájmu, které Unie sleduje (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 13. června 2017, Florescu a další, C-258/14, EU:C:2017:448, bod 51, jakož i citovaná judikatura).

107 Podle čl. 52 odst. 1 Listiny je totiž každé omezení práva na vlastnictví zakotveného v článku 17 Listiny v souladu s posledně uvedeným ustanovením, pokud je stanoveno zákonem, respektuje podstatu práva na vlastnictví a při dodržení zásady proporcionality je nezbytné a skutečně odpovídá cílům obecného zájmu, které uznává Unie, nebo potřebě ochrany práv a svobod druhého.

108 Pokud jde na prvním místě o požadavek, aby každé omezení výkonu základních práv bylo stanoveno zákonem, vyplývá z něj, že akt dovolující zásah do těchto práv musí sám definovat rozsah omezení výkonu dotyčného práva s tím, že zaprvé tento požadavek nevylučuje, aby dotčené omezení bylo formulováno dostatečně širokým způsobem, aby se mohlo přizpůsobit odlišným případům, jakož i změnám situace, a zadruhé Soudní dvůr může případně upřesnit výkladem konkrétní rozsah omezení jak s ohledem na skutečné znění dotčené právní úpravy Unie, tak na její obecnou systematiku a cíle, které sleduje, vykládané s ohledem na základní práva zaručená Listinou (rozsudek ze dne 21. června 2022, Ligue des droits humains, C-817/19, EU:C:2022:491, bod 114).

109 Jak je uvedeno v bodě 91 tohoto rozsudku, jak ze znění, tak z kontextu a účelu vnitřních pravidel Parlamentu, která mají obecnou působnost ve vztahu k poslancům Evropského parlamentu, a lze je tedy považovat za ekvivalent „zákona“ ve smyslu čl. 52 odst. 1 Listiny na vnitřní úrovni tohoto orgánu, vyplývá [obdobně viz posudek 1/15 (Dohoda PNR EU-Kanada) ze dne 26. července 2017, EU:C:2017:592, body 145 a 146], že uvedený orgán je povinen uplatňovat dynamický režim na dotyčné bývalé poslance Evropského parlamentu.

110 Na druhém místě Tribunál jakožto soud rozhodující ve věci samé mohl, aniž by se dopustil nesprávného právního posouzení, v bodech 216 a 235 napadeného rozsudku konstatovat, že navrhovatelé nepředložili konkrétní důkazy, které by mohly prokázat, že snížení výše jejich důchodů porušilo podstatu jejich práva na vlastnictví nebo mělo být kvalifikováno jako nepřiměřené.

111 Pokud jde na třetím místě o otázku, zda dynamický režim a snížení výše důchodů, které z něj mohou vyplývat, jsou nezbytné a skutečně odpovídají jednomu nebo více cílům obecného zájmu uznaným Unií, je třeba konstatovat, že se Tribunál v bodě 227 napadeného rozsudku dopustil nesprávného právního posouzení, když podotkl, že s ohledem na čl. 2 odst. 1 přílohy III pravidel NPP je přijetí sporných rozhodnutí nutně závislé na volbách učiněných příslušnými italskými orgány, takže „[p]osouzení […] cíle obecného zájmu […] [sledovaného spornými rozhodnutími] nemůže přehlížet cíle, které vedly k přijetí rozhodnutí č. 14/2018“.

112 Cíle sledované rozhodnutím č. 14/2018, použitelným na dotyčné bývalé poslance Evropského parlamentu na základě dynamického režimu, jsou totiž čistě vnitrostátní povahy. Jako takové tedy nemohou odůvodnit snížení výše důchodů, jelikož tyto částky jsou vypláceny v rámci důchodového systému zavedeného nikoli na základě vnitrostátního práva, nýbrž na základě unijního práva, a jsou hrazeny z unijního rozpočtu.

113 Tribunál tudíž v bodech 228 až 234 napadeného rozsudku rovněž neprávem zohlednil cíle sledované tímto vnitrostátním rozhodnutím pro účely posouzení, zda bylo porušení práva navrhovatelů na vlastnictví vyplývající ze sporných rozhodnutí odůvodněné.

114 Je však třeba připomenout, že došlo-li při odůvodnění rozsudku Tribunálu k porušení unijního práva, ale jeho výrok se z jiných právních důvodů jeví jako opodstatněný, nemůže takové porušení vést ke zrušení tohoto rozsudku a je třeba odůvodnění nahradit a kasační opravný prostředek zamítnout (rozsudek ze dne 14. prosince 2023, Komise v. Amazon.com a další, C-457/21 P, EU:C:2023:985, bod 51, jakož i citovaná judikatura).

115 Je tedy třeba ověřit, zda se zamítnutí výtky vycházející z porušení práva na vlastnictví zakotveného v článku 17 Listiny jeví jako opodstatněné z jiných právních důvodů, než jsou důvody stižené vadou uvedenou v bodech 111 a 113 tohoto rozsudku.

116 V tomto ohledu je třeba poukázat na to, že použití dynamického režimu na bývalé poslance Evropského parlamentu, kteří se nacházejí v situaci uvedené v čl. 1 odst. 2 přílohy III pravidel NPP, sleduje cíl obecného zájmu uznaný Unií, jelikož má za cíl, jak vyplývá z bodu 79 tohoto rozsudku, zacházet stejným způsobem na jedné straně s poslanci Evropského parlamentu, kteří buď nebyli účastníky důchodového systému v členském státě, ve kterém byli zvoleni, nebo byli účastníky důchodového systému, jehož výše nebo způsob výpočtu důchodu se neshodovaly s výší nebo způsobem výpočtu vztahujícím se na poslance národního parlamentu, a na druhé straně s poslanci Evropského parlamentu, jejichž vnitrostátní důchodový systém takovou výši nebo způsob výpočtu důchodu, jež se shodovaly s výší nebo způsobem výpočtu vztahujícím se na poslance národního parlamentu, stanovil.

117 Uplatnění dynamického režimu na dotyčné bývalé poslance Evropského parlamentu skutečně odpovídá tomuto cíli rovného zacházení, jelikož má za následek, že obě kategorie poslanců Evropského parlamentu uvedené v předchozím bodě podléhají vždy vnitrostátním pravidlům pro výpočet starobních důchodů poslanců parlamentu dotyčného členského státu.

118 Toto uplatnění bylo mimoto nezbytné k dosažení uvedeného cíle, jelikož k rovnému zacházení s uvedenými kategoriemi poslanců Evropského parlamentu mohlo vést pouze sladění výše nebo způsobu výpočtu důchodu, jak je stanoveno v čl. 2 odst. 1 přílohy III pravidel NPP ve spojení s čl. 1 odst. 2 této přílohy.

119 Bez ohledu na nesprávné právní posouzení uvedené v bodech 111 a 113 tohoto rozsudku se tedy jeví, že zamítnutí výtky vycházející z porušení práva na vlastnictví zakotveného v článku 17 Listiny je opodstatněné, jelikož dotčené omezení práva na vlastnictví splňuje všechny podmínky stanovené v čl. 52 odst. 1 Listiny.

120 Pokud jde konečně o zásadu právní jistoty, navrhovatelé tvrdí, že tato zásada brání zásahu do jejich nabytých nároků, ke kterému vede použití dynamického režimu.

121 V rámci přezkumu souladu sporných rozhodnutí se zásadou právní jistoty Tribunál v bodě 191 napadeného rozsudku připomněl, že již z bodů 126 až 161 tohoto rozsudku vyplývá, že „nabyté nároky na důchod“ je třeba odlišovat od „výše důchodů“. Tribunál v této souvislosti uvedl, že i když jsou „nároky na důchod“ definitivně nabyty a nemohou být změněny a jsou-li důchody nadále vypláceny, nic nebrání tomu, aby byla výše těchto důchodů upravena směrem nahoru, nebo dolů, což byl Parlament povinen učinit v projednávané věci s ohledem na svou povinnost uplatnit dynamický režim na dotyčné bývalé poslance Evropského parlamentu.

122 V bodě 202 napadeného rozsudku Tribunál uzavřel svou analýzu, když rozhodl, že navrhovatelé neprokázali, že zásada právní jistoty byla v projednávaných věcech porušena. Z vnitřních pravidel Parlamentu totiž vyplývalo, že nové výše důchodů navrhovatelů nabývají účinnosti dne 1. ledna 2019. Tribunál přitom připomněl, že tato vnitřní pravidla dalece předcházela 1. lednu 2019, a nikoli následovala toto datum. Navrhovatelé navíc neprokázali ani netvrdili, že Parlament tyto nové výše uplatnil před 1. lednem 2019, tedy před datem stanoveným k tomuto účelu rozhodnutím č. 14/2018. Konečně podle Tribunálu Parlament v lednu 2019 informoval navrhovatele o možné použitelnosti pravidel rozhodnutí č. 14/2018 ve vztahu k nim, což jim tento orgán potvrdil v únoru 2019. Tribunál z toho vyvodil, že navrhovatelé byli seznámeni se změnou pravidel použitelných na výpočet výše jejich důchodu před tím, než byla přijata sporná rozhodnutí.

123 V tomto ohledu je třeba připomenout, že zásada právní jistoty vyžaduje, aby unijní právní úprava umožnila dotyčným osobám přesně se seznámit s rozsahem povinností, které jim uvedená úprava ukládá a tyto osoby měly možnost jednoznačně znát svá práva a povinnosti a postupovat podle toho (rozsudek ze dne 9. listopadu 2023, Global Silicones Council a další v. Komise, C-558/21 P, EU:C:2023:839, bod 99 a citovaná judikatura).

124 Nové zákony, které přinášejí změny staršího zákona, se tak použijí, není-li stanoveno jinak, na budoucí účinky situací, které vznikly za jeho platnosti. Jinak je tomu pouze u situací, které vznikly a byly s konečnou platností dovršeny za působnosti dřívějšího zákona a zakládají nabytá práva. Právo je považováno za nabyté, pokud skutečnost, která vedla k jeho vzniku, nastala před legislativní změnou. To však není případ práva, u kterého skutečnost, která jej zakládá, nenastala za působnosti právního předpisu, který se změnil (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. března 2023, Grossetête v. Parlament, C-714/21 P, EU:C:2023:187, bod 84 a citovaná judikatura).

125 Pokud jde konkrétně o nárok na pobírání starobního důchodu, tento nárok vzniká v zásadě v okamžiku, kdy nastala skutečnost zakládající tento nárok, tj. v okamžiku, kdy se důchod stane vymahatelným (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. března 2023, Grossetête v. Parlament, C-714/21 P, EU:C:2023:187, body 85 až 87).

126 To však neznamená, že jakákoli změna způsobu výpočtu důchodu, která má za následek snížení této částky uplatněné na základě právní úpravy přijaté poté, co se tento důchod stal vymahatelným, představuje zásah do těchto nabytých nároků.

127 V této souvislosti je třeba připomenout, že v unijním právu neexistuje zásada, podle níž nabytá práva nemohou být v žádném případě změněna nebo omezena. Za určitých podmínek je možné tato práva změnit (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 9. března 2023, Grossetête v. Parlament, C-714/21 P, EU:C:2023:187, body 88 a 89).

128 V projednávaném případě mohl Tribunál na základě skutečností uvedených zejména v bodě 202 napadeného rozsudku právem dospět k závěru, že použití dynamického režimu, jak je stanoveno v příloze III pravidel NPP a v článku 75 prováděcích opatření, je slučitelné se zásadou právní jistoty.

129 S ohledem na výše uvedené je třeba první důvod kasačního opravného prostředku zamítnout v rozsahu, v němž jím navrhovatelé zpochybňují výklad vnitřních pravidel Parlamentu, podle kterého je Parlament povinen na dotyčné bývalé poslance Evropského parlamentu uplatnit dynamický režim.

C. K druhému důvodu kasačního opravného prostředku

1. Argumentace účastníků řízení

130 Druhý důvod kasačního opravného prostředku má tři části.

131 V první části navrhovatelé tvrdí, že se Tribunál v bodě 126 napadeného rozsudku dopustil nesprávného právního posouzení, když vyložil články 74 a 75 prováděcích opatření v tom smyslu, že ustanovení přílohy III pravidel NPP mohla představovat platný právní základ pro přijetí sporných rozhodnutí.

132 Tribunál totiž uvedl, že na základě odkazu v článku 74 prováděcích opatření ve spojení s článkem 75 těchto prováděcích opatření se nepoužije obsah této přílohy v době přijetí statutu poslanců, nýbrž právní ustanovení jako takové, i když bylo zrušeno. Uvedená příloha se tak podle Tribunálu měla použít nejen s odkazem na okamžik zrušení dřívějšího důchodového systému, ale i do budoucna, přičemž se měly se zpětnou účinností uplatnit změny italské dávky důchodu, o nichž bylo rozhodnuto v době, kdy příloha III již nebyla v platnosti.

133 Podle navrhovatelů totiž ze znění článku 74 prováděcích opatření ve spojení s bodem 7 odůvodnění těchto prováděcích opatření vyplývá, že příloha III pravidel NPP byla ke dni vstupu statutu poslanců v platnost zcela zrušena.

134 V rámci druhé části navrhovatelé tvrdí, že se Tribunál v bodech 90 až 92 napadeného rozsudku dopustil nesprávného právního posouzení, když podal výklad článku 25 odst. 3 jednacího řádu Parlamentu v tom smyslu, že vedoucí oddělení měl pravomoc k přijetí sporných rozhodnutí, jelikož měl řádné další pověření.

135 Sporná rozhodnutí měla být přijata předsednictvem Parlamentu, jelikož mají povahu aktů mimořádné správy. Tato rozhodnutí jsou totiž součástí nové, komplexní a nepředvídané situace, o čemž ostatně svědčí zásah právní služby Parlamentu, takže jejich soulad s unijními normami a zásadami vyšší právní síly měl být před jejich přijetím ověřen. Nejedná se tedy o čistě technická rozhodnutí, jejichž přijetím mohl být pověřen vedoucí oddělení.

136 Ve třetí části druhého důvodu kasačního opravného prostředku navrhovatelé tvrdí, že se Tribunál v bodech 110 až 114 napadeného rozsudku dopustil nesprávného posouzení odůvodnění sporných rozhodnutí.

137 Tato rozhodnutí pouze nepřímo odkazují na odůvodnění obsažené ve stanovisku právní služby. Toto stanovisko přitom ve sporných rozhodnutích není zmíněno, ani k nim není připojeno v příloze. Uvedené stanovisko není připojeno ani k oznámení přiloženému k důchodovým výměrům za únor 2019, které byly zaslány navrhovatelům. Bylo v něm uvedeno jen ve formě pouhé zmínky o tom, že právní služba Parlamentu potvrdila automatickou použitelnost rozhodnutí č. 14/2018.

138 Mimoto Tribunál neprávem uvedl, že dopis, který vedoucí oddělení zaslal dne 11. června 2019 L. A. Floriovi, žalobci ve věci T-465/19, obsahoval přímý odkaz na internetovou stránku Parlamentu, na níž bylo možné nahlédnout do stanoviska právní služby. Tento dopis je totiž odpovědí na připomínky, které dotyčná osoba předložila v návaznosti na doručení oznámení ze dne 11. dubna 2019, které se jí týkalo. Ostatní navrhovatelé tedy takovou informaci neobdrželi a sporná rozhodnutí neobsahují odkaz na internetovou stránku, na které je stanovisko právní služby veřejně přístupné.

139 Skutečnost, že se navrhovatelům podařilo získat toto stanovisko, nemůže vést k závěru, že byly dodrženy formální požadavky stanovené v článku 296 SFEU.

140 Konečně stanovisko právní služby obsahovalo pouze velmi částečný a stručný přezkum dodržení norem vyšší právní síly a základních zásad unijního práva, což je skutečnost, kterou Tribunál nezohlednil.

141 Parlament tvrdí, že druhý důvod kasačního opravného prostředku musí být zamítnut jako neopodstatněný.

2. Závěry Soudního dvora

a) Úvodní poznámky

142 První část, vycházející z porušení článků 74 a 75 prováděcích opatření, se týká výkladu vnitřních pravidel Parlamentu, podle kterého je Parlament povinen uplatnit dynamický režim na dotyčné bývalé poslance Evropského parlamentu. S ohledem na judikaturu připomenutou v bodě 42 tohoto rozsudku je třeba zkoumat opodstatněnost této výtky, jelikož se navrhovatelé v této výtce dovolávají protiprávnosti, která se může v budoucnu opakovat.

143 Totéž platí pro druhou část, v níž navrhovatelé tvrdí, že vedoucí oddělení neměl podle čl. 25 odst. 3 jednacího řádu Parlamentu pravomoc k přijetí sporných rozhodnutí.

144 Ve třetí části navrhovatelé v podstatě tvrdí, že Tribunál porušil článek 296 SFEU. V bodech 112 a 116 napadeného rozsudku neprávem rozhodl, že Parlament neporušil povinnost uvést odůvodnění, jelikož navrhovatelé měli volný přístup ke stanovisku právní služby a dokonalou znalost jeho obsahu před podáním žalob. Tribunál dále nezohlednil skutečnost, že stanovisko právní služby obsahovalo pouze velmi částečný a stručný přezkum dodržení norem vyšší právní síly a základních zásad unijního práva.

145 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že tato část je nepřípustná.

146 V souladu s čl. 256 odst. 1 SFEU a čl. 58 prvním pododstavcem statutu Soudního dvora Evropské unie je kasační opravný prostředek omezen na právní otázky. Pouze Tribunál je příslušný ke zjištění a posouzení relevantního skutkového stavu a k hodnocení důkazů. Posouzení relevantního skutkového stavu a důkazů tedy nepředstavuje, s výhradou případu, kdy by došlo k jejich zkreslení, právní otázku, která podléhá jako taková přezkumu Soudního dvora v rámci řízení o kasačním opravném prostředku (rozsudek ze dne 28. září 2023, Changmao Biochemical Engineering v. Komise, C-123/21 P, EU:C:2023:708, bod 121 a citovaná judikatura).

147 Zaprvé v rozsahu, v němž navrhovatelé zpochybňují, že měli volný přístup ke stanovisku právní služby a dokonalou znalost jeho obsahu před podáním žalob, ve skutečnosti usilují o to, aby Soudní dvůr provedl nové posouzení skutkového stavu a důkazů, aniž se však dovolávají jejich zkreslení Tribunálem.

148 Zadruhé, pokud jde o argument navrhovatelů, podle kterého Tribunál nezohlednil částečnou a stručnou povahu přezkumu dodržení norem vyšší právní síly a základních zásad unijního práva, který obsahovalo stanovisko právní služby, je třeba konstatovat, že tento argument je nepřípustný, jelikož je založen na údajné protiprávnosti, které se měl dopustit Parlament a která nebyla vznesena, a proto nebyla před Tribunálem projednána.

149 Z článku 58 statutu Soudního dvora Evropské unie totiž vyplývá, že důvody kasačního opravného prostředku musí být založeny na argumentech vycházejících z řízení před Tribunálem. Mimoto podle čl. 170 odst. 1 jednacího řádu nesmí kasační opravný prostředek měnit předmět sporu před Tribunálem. V řízení o kasačním opravném prostředku je tedy pravomoc Soudního dvora omezena na posouzení zvoleného právního řešení důvodů a argumentů projednávaných před soudem prvního stupně (rozsudek ze dne 21. prosince 2021, Aeris Invest/SRB, C-874/19 P, EU:C:2021:1040, bod 53 a citovaná judikatura).

150 Navrhovatelé zajisté Parlamentu před Tribunálem vytýkali, jak vyplývá z bodu 99 napadeného rozsudku, že neposoudil, do jaké míry by zpětné použití méně příznivého důchodového systému mohlo být slučitelné s unijním právem. Tento argument se však liší od argumentu shrnutého v bodě 140 tohoto rozsudku zejména v tom, že nemá spojitost s povinností uvést odůvodnění, jak Tribunál právem rozhodl v bodě 120 napadeného rozsudku.

151 Z toho vyplývá, že je třeba zkoumat opodstatněnost pouze první a druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku.

b) K věci samé

152 Pokud jde o první část, je třeba poznamenat, že článek 74 prováděcích opatření stanoví, že s výhradou přechodných ustanovení uvedených v hlavě IV těchto opatření se pravidla NPP ruší dnem vstupu statutu poslanců v platnost.

153 Z tohoto textu nelze vyvodit, že by se na dotyčné bývalé poslance Evropského parlamentu měla neměnně vztahovat pravidla pro výpočet důchodů, která byla použitelná v okamžiku zrušení pravidel NPP na poslance parlamentu členského státu, ve kterém byli tito bývalí poslanci zvoleni.

154 Jak vyplývá z bodů 81 až 83 tohoto rozsudku, dynamický režim zůstává na tyto poslance použitelný na základě článku 75 prováděcích opatření po vstupu statutu poslanců v platnost.

155 Na rozdíl od toho, co tvrdí navrhovatelé, tento výklad článku 75 prováděcích opatření není vyvrácen bodem 7 odůvodnění těchto opatření.

156 Bod 7 odůvodnění prováděcích opatření uvádí, že „osoby, které využívají určité služby poskytované na základě pravidel pro poskytování náhrad a příspěvků [musí][…] tyto služby využívat i po zrušení těchto pravidel v souladu se zásadou [ochrany] legitimního očekávání“, a dále že „[j]e také nutné zaručit zachování nároků na důchod nabytých na základě pravidel pro poskytování náhrad a příspěvků před vstupem statutu v platnost“.

157 Z tohoto bodu odůvodnění vyplývá, že upřesňuje, že dávky přiznané podle této právní úpravy jsou nadále vypláceny a nelze z toho vyvodit, že by se tato právní úprava přestala uplatňovat po uvedeném datu.

158 Pojem „nabyté nároky na důchod“ má tedy v tomto bodě odůvodnění stejný rozsah jako v čl. 75 odst. 2 prováděcích opatření, jak je upřesněn v bodě 89 tohoto rozsudku.

159 Tribunál se tedy nedopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 126 napadeného rozsudku v podstatě konstatoval, že čl. 2 odst. 1 přílohy III pravidel NPP, který stanoví použití dynamického režimu na dotyčné bývalé poslance Evropského parlamentu, nebyl zrušen a v případě navrhovatelů zůstal použitelný po vstupu statutu poslanců v platnost.

160 Z toho vyplývá, že první část musí být zamítnuta jako neopodstatněná.

161 Pokud jde o druhou část, je třeba poukázat na to, že Tribunál v bodě 90 napadeného rozsudku konstatoval, že vedoucí oddělení byl jmenován další pověřenou schvalující osobou pro rozpočtovou položku 1030 týkající se starobních důchodů uvedených v příloze III pravidel NPP rozhodnutím generálního ředitele Parlamentu pro finance FINS/2019-01 ze dne 23. listopadu 2018 a toto rozhodnutí výslovně uvádí, že vedoucí oddělení je oprávněn zejména k přijímání právních i rozpočtových závazků, potvrzování výdajů a schvalování plateb, ale také k sestavení odhadů pohledávek, stanovení inkasních nároků a vydávání inkasních příkazů.

162 V bodě 91 napadeného rozsudku Tribunál zejména uvedl, že pravidla stanovená prováděcími opatřeními a pravidly NPP, jak byla přijata předsednictvem Parlamentu, nebyla vedoucím oddělení změněna, ale pouze jím byla uplatněna.

163 Za těchto okolností Tribunál v bodě 92 napadeného rozsudku rozhodl, že vedoucí oddělení měl pravomoc k přijetí sporných rozhodnutí.

164 Vzhledem k tomu, že rozhodnutí generálního ředitele Parlamentu pro finance FINS/2019-01 ze dne 23. listopadu 2018 opravňuje vedoucího oddělení zejména k přijímání právních i rozpočtových závazků, potvrzování výdajů a schvalování plateb, ale také k sestavení odhadů pohledávek, stanovení inkasních nároků a vydávání inkasních příkazů, je toto rozhodnutí formulováno dostatečně široce na to, aby zahrnovalo situace, jichž se dovolávají navrhovatelé, a sice situace nové, komplexní a nepředvídané v oblastech pověření.

165 Navrhovatelé mimoto netvrdí, že toto rozhodnutí obsahuje výhradu týkající se pravomoci použít primární unijní právo, a zejména ustanovení Listiny, při přijímání rozhodnutí spadajících do těchto oblastí.

166 Kromě toho čl. 25 odst. 3 jednacího řádu Parlamentu neobsahuje, na rozdíl od toho, co tvrdí navrhovatelé, žádnou výhradu pravomoci ve prospěch předsednictva Parlamentu. Podle tohoto ustanovení totiž „[p]ředsednictvo přijímá finanční, organizační a administrativní rozhodnutí ve věcech týkajících se poslanců na návrh generálního tajemníka nebo politické skupiny“. Z uvedeného ustanovení nelze dovodit ani údajné rozlišování mezi akty mimořádné správy, jejichž přijetí je vyhrazeno předsednictvu Parlamentu, a akty běžné správy, jejichž přijetím by byl pověřen vedoucí oddělení.

167 Druhou část je tedy třeba zamítnout jako neopodstatněnou.

168 Z toho vyplývá, že druhý důvod kasačního opravného prostředku musí být odmítnut jako zčásti nepřípustný a zamítnut jako zčásti neopodstatněný.

D. K třetímu důvodu kasačního opravného prostředku

1. Argumentace účastníků řízení

169 Třetí důvod kasačního opravného prostředku směřuje proti bodu 70 napadeného rozsudku, ve kterém Tribunál rozhodl, že žaloba I. Panusy ve věci T-453/19 je nepřípustná z důvodu, že oznámení vedoucího oddělení ze dne 11. dubna 2019, které se jí týkalo, nijak nesnížilo výši jejího pozůstalostního důchodu.

170 Tento závěr je údajně stižen nesprávným právním posouzením, jelikož pozůstalostní důchod, který I. Panusa pobírá, se v podstatě vypočítává na základě ustanovení přílohy III pravidel NPP, zatímco určení tohoto důchodu spadá pod ustanovení přílohy I těchto pravidel, což by mělo vést k tomu, že bude mít nárok na vyšší částku důchodu.

171 Parlament tvrdí, že třetí důvod kasačního opravného prostředku musí být odmítnut jako nepřípustný a podpůrně zamítnut jako neopodstatněný.

2. Závěry Soudního dvora

172 Je nutno konstatovat, že odůvodnění napadeného rozsudku, kterého se týká třetí důvod kasačního opravného prostředku, nepředstavuje nezbytnou oporu žádného ze závěrů Tribunálu uvedených v bodě 47 tohoto rozsudku.

173 Tento důvod kasačního opravného prostředku tedy není třeba zkoumat.

174 Vzhledem k tomu, že všechny důvody předložené navrhovateli na podporu jejich kasačního opravného prostředku byly zamítnuty, je třeba kasační opravný prostředek zamítnout v plném rozsahu.

K nákladům řízení

175 Na základě čl. 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora rozhodne Soudní dvůr o nákladech řízení, není-li kasační opravný prostředek opodstatněný. Podle čl. 138 odst. 1 tohoto jednacího řádu, který se použije na základě čl. 184 odst. 1 tohoto jednacího řádu na řízení o kasačním opravném prostředku, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.

176 Vzhledem k tomu, že Parlament požadoval náhradu nákladů řízení a navrhovatelé neměli ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedeným uložit, že ponesou vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Parlamentem.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

1) **Kasační opravný prostředek se zamítá.**

2) **Maria Teresa Coppo Gavazzi, Cristiana Muscardini, Luigi Vinci, Agostino Mantovani, Anna Catasta, Vanda Novati, Francesco Enrico Speroni, Maria Di Meo, Giuseppe Di Lello Finuoli, Raffaele Lombardo, Olivier Dupuis, Leda Frittelli, Livio Filippi, Vincenzo Viola, Antonio Mussa, Mauro Nobilia, Clara di Prinzio, jako dědička po Sergiovi Camillovi Segremu, Stefano De Luca, Riccardo Ventre, Mirella Musoni, Francesco Iacono, Vito Bonsignore, Claudio Azzolini, Vincenzo Aita, Mario Mantovani, Vincenzo Mattina, Romano Maria La Russa, Giorgio Carollo, Fiammetta Cucurnia, jako dědička po Giuliettovi Chiesovi, Roberto Costanzo, Giorgio Gallenzi, jako dědic po Giuliovi Cesarovi Gallenzim, Vitaliano Gemelli, Pasqualina Napoletano a Ida Panusa ponesou vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Evropským parlamentem.**

Podpisy